

Syndfloden og Babelstårnet: Den tabte harmoni mellem mangfoldighed og enhed

Af Elias Kvist Laursen

Umiddelbart efter syndefaldet følger to andre urhistorier: Syndfloden og Babelstårnet. De to historier er forbundet som to spejlvendte historier, der viser os syndefaldets konsekvenser for hele menneskeheden.

Eventuel forudgående læsning: 1. Mosebog kapitel 3, 6 og 11.

Tekstlæsning:

”Jorden var fordærvet og fyldt med vold for øjnene af Gud. Gud så, at jorden var fordærvet, fordi alle mennesker på jorden handlede fordærveligt. Da sagde Gud til Noa: »Jeg har besluttet at gøre ende på alle mennesker, for de er skyld i, at jorden er fuld af vold. Nu vil jeg ødelægge dem sammen med jorden. Lav en ark af gofer-træ; du skal indrette den med rum, og du skal tjære den indvendig og udvendig (...) Jeg bringer nu vandfloden over jorden for at ødelægge alle under himlen, der har livsånde. Alle på jorden skal komme. Men med dig vil jeg oprette min pagt. Du skal gå ind i arken sammen med dine sønner, din kone og dine svigerdøtre. Af alle levende væsener skal du bringe ét par ind i arken, for at de kan overleve sammen med dig; de skal være han og hun. Af alle slags fugle, al slags kvæg og af alle slags krybdyr på jorden skal ét par gå ind til dig for at overleve” (1. Mosebog 6:11-20).

”Hele jorden havde samme sprog og samme tungemål. Da de brød op mod øst, stødte de på en dal i landet Sinear, hvor de slog sig ned. De sagde til hinanden: »Kom, lad os stryge

Denne side må gerne kopieres og mangfoldiggøres, hvis det sker med kildehenvisning.

teglsten og brænde dem hårde!« De brugte tegl som sten og asfalt som mørtel. Så sagde de: »Lad os bygge en by med et tårn, som når op til himlen, og skabe os et navn, for at vi ikke skal blive spredt ud over hele jorden.« Herren steg ned for at se byen og tårnet, som menneskene byggede. Så sagde Herren: »Se, de er ét folk med samme sprog. Når de begynder at handle sådan, vil intet af det, de planlægger, være umuligt for dem. Lad os stige derned og forvirre deres sprog, så de ikke forstår hinanden.« Så spredte Herren dem derfra ud over hele jorden, så de måtte holde op med at bygge byen” (1. Mosebog 11:1-8).

Fælles refleksion:

Hvad tænker du, når du læser/hører disse vers?

Indholdsglimt: Gud er én og dog tre – enhed og mangfoldighed i forening

I begyndelsen da Gud skabte verden, så skabte han den efter sin egen treenige natur: Ligesom Gud er tre, sådan skabtes verden fuld af mangfoldighed i farver, udtryk og former. Men ligesom Gud også er én, så skabtes verden også til at være én stor, sammenhængende enhed.

Siden da: Når mennesket skabes, så skabes vi til at indgå i denne mangfoldige enhed, idet vi både skabes mangfoldigt som mand og kvinde og skabes til, som mand og kvinde, at være ét.

Vi kan sammenligne skabelsen med en symfoni. En symfoni har en enorm mangfoldighed af forskellige toner, klange og rytmer, men alligevel udgør denne mangfoldighed et eneste sammenhængende stykke musik.

Syndfloden: Skaberværket splintres i ondskab og krig

Men i syndefaldet ødelagdes symfonien. Tonerne forsvandt eller blev forvrænget. Det, der engang lød som den skønneste melodi, forvandlede nu til larm og disharmoni. I 1. Mosebog kapitel 4-11 ser vi tydeligt disharmonien. Synden splittede den orden, Gud havde sat i verden. Den splittede mangfoldigheden fra enheden og enheden fra mangfoldigheden.

Denne side må gerne kopieres og mangfoldiggøres, hvis det sker med kildehenvisning.

Splittelsens konsekvenser startede ved Kain og Abel. Kain og Abel var brødre, og dermed var de som familie bundet sammen. Men i bitterhed og misundelse til sin bror, valgte Kain at alliere sig med synden. Han brød familiens enhed ved at slå Abel ihjel. Derfra fragmenterede alting.

Dette mønster af konflikt, splittelse og had bredte sig ud over hele jorden. Vi læser, at menneskene blev mangfoldige og spredte sig ud over hele jorden. Men hvor Guds plan var en mangfoldig jord, hvor man levede i kærlighed og enhed til hinanden, så skabte synden en mangfoldig jord, hvor man levede i strid og fragmentering. Der var ingen enhed tilbage. Som resultat valgte Gud at oversvømme hele verden.

En ny begyndelse for skaberværket

Der fandtes dog stadig én eneste mand på jorden, der levede retfærdigt. Én eneste mand, der frem for at leve i fragmentering, splid og had, netop levede i enhed med sin næste og Gud selv. Han beskrives som en, der ”vandrede med Gud” (1. Mosebog 6:9), hvilket præcis var, hvad Adam og Eva gjorde i Edens have (1. Mosebog 3:8). Her var altså en mand, som rummede en rest af det Eden, som mennesket mistede. Han fik lov til at bygge en ark. En ark, som skulle kunne rumme hele skabelsen. En ark, som skulle frelse menneskeheden fra total udryddelse.

Det var også en ark, som skulle repræsentere et nyt Eden. Igennem én eneste retfærdig mand fornyede Gud skabelsen. Da Noah trådte ud af arken igen efter et år på vandet, så var skaberværket på en måde blevet født igen. Her gentog Gud den befaling til mennesket, som han gav dem fra begyndelsen: ”Bliv frugtbare og talrige, og opfyld jorden” (1. Mosebog 9:1).

Babelstårnet: En enhed baseret på hovmod

Desværre varede det ikke længe, før mennesket igen valgte ondskabens vej. Men denne gang var syndens konsekvens den modsatte af, hvad vi så før. Hvor vi før havde masser af mangfoldighed over hele verden, men ingen enhed, begyndte mennesket nu at søge i retning af den modsatte pol: Masser af enhed, men ingen mangfoldighed.

Vi læser, at alle mennesker på dette tidspunkt talte det samme sprog, og de besluttede sig for at bygge et tårn, som skulle kunne nå op til himlen. Det skulle skabe dem et navn og holde dem alle sammen samlede, ”for at vi ikke skal blive spredt over hele jorden” (1. Mosebog 11:4).

Det var for det første i strid mod Guds befaling til mennesket om netop at sprede sig ud over hele jorden. Enheden var altså på bekostning af mangfoldigheden. For det andet blev tårnet bygget, ikke for Guds, men for deres eget navns skyld.

Babelstårnets forsøg på at skabe enhed var et forsøg på at tage Guds rolle som den, der skaber sammenhæng i verden. At man selv kunne sammenfatte alting i sit eget projekt, sin egen ideologi, sit eget imperium. Det var en enhed, som aldrig ville kunne holde sammen.

Gud stoppede mennesket i dets hovmodige projekt. Han gav dem forskellige sprog og spredte dem ud over jorden, som han havde befalet dem at gøre fra starten. Verden blev på ny mangfoldig, men med en hunger efter den oprindelige enhed, som mennesket først oplevede den i Eden.

Jesus, den nye Noa

Verden har brug for en ny og større Noa, som kan bringe os tilbage til den Edens enhed, som vi længes efter. Den Noa er Jesus. Han kom til verden i al vores fragmentering, strid og had for at samle det hele i sit eget legeme: Kirken. Gennem kirken vil Kristus udrette det, som Babelstårnet aldrig kunne: Forene verden med al dens mangfoldighed i sig selv. Kirken er en mangfoldighed af mennesker fra alle samfundslag og alle etniske baggrunde, som alle kan kalde sig for brødre og søstre. Hermed bliver kirken på ny den ark, som Noa byggede; det Eden, som Gud selv plantede. Den bliver på ny det sted, hvor jord og himmel, menneske og Gud, mangfoldighed og enhed mødes og holdes sammen i kærlighedens tre-enige symfoni.

Take away-pointer:

1. Vi er skabt til at leve i en mangfoldig enhed, ligesom Gud er en mangfoldig enhed.
2. Synd bringer splittelse, så vi ender med at kæmpe mod hinanden.

Denne side må gerne kopieres og mangfoldiggøres, hvis det sker med kildehenvisning.

3. Vores mange forsøg på at bringe verden tilbage til enhed i vores eget navn, vores ideologis navn, vores imperiums navn vil aldrig lykkes.
4. Midt i det hele kaldes kirken til at være det sted, hvor alverdens mangfoldighed kan føjes sammen i enhed gennem troen på Jesus Kristus.

Spørgsmål til videre samtale og refleksion

1. Hvor lægger du især mærke til splittelser mellem mennesker? Hvad er konsekvensen?
2. Kan du genkende et lille babelstårn i dit eget hjerte, hvor du tror på, at du selv kan holde sammen på alting i dit eget liv?
3. Hvor kommer Babelstårnets hovmodige og forfejlede forsøg på enhed til udtryk i vores samfund og i vores verden?
4. Hvor kan du se glimt af Edens enhed – i dit eget liv, i kirken eller i samfundet?